

Národný program prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2013 – 2016

1. Úvod

HIV/AIDS má ďalekosiahle dopady na jednotlivcov, spoločnosti a krajiny po celom svete. Národný program prevencie HIV/AIDS (ďalej len „NPP HIV/AIDS“) nadväzuje na predchádzajúce aktivity v boji proti HIV/AIDS v Slovenskej republike a zohľadňuje odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie a UNAIDS (Joint United Nations Programme on HIV/AIDS). Základným cieľom NPP HIV/AIDS zostáva obmedzovať šírenie vírusu HIV v Slovenskej republike a zmiernovať dopady nákazy HIV a AIDS v tých častiach spoločnosti, ktorých sa to najviac dotýka. Všetky aktivity musia byť v súlade s cieľmi UNAIDS, založené na princípe ochrany ľudských práv, vedeckých poznatkov, rešpektovať národnú koordináciu a zmysluplné zapojenie občianskej spoločnosti a mimovládnych spoločností v oblasti boja proti HIV/AIDS.

2. HIV/AIDS v Slovenskej republike a Európe

Sledovanie nákazy HIV/AIDS sa v Slovenskej republike zaviedla už v roku 1985. Výsledky sa sumarizujú a vyhodnocujú mesačne a kvartálne. Osobitne sa sledujú príslušníci ohrozených skupín a s vyššou možnou expozíciou k vírusu. Analyzujú sa výsledky skríningových vyšetrení darcov krvi, tkanív, orgánov a gravidných žien.

Od roku 1985 do 27. 9. 2013 bolo u občanov Slovenskej republiky registrovaných 483 prípadov HIV infekcie, z toho 414 prípadov u mužov a 69 prípadov u žien. U 70 osôb (59 mužov, 11 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS. Väčšina HIV infekcií bola v SR zaznamenaná v skupine mužov majúcich sex s mužmi. Najviac HIV infikovaných ľudí žije vo väčších mestách a najvyššia kumulatívna incidencia HIV infekcie je dlhodobo v Bratislavskom kraji. V tomto kraji dosiahla k 27. 9. 2013 hodnotu 36,9 na 100 000 obyvateľov, v SR bola kumulatívna incidencia 9,2 prípadov na 100 000 obyvateľov. Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v SR bolo zaznamenaných spolu 49 úmrtí HIV infikovaných osôb. Z tohto počtu sa u 41 pacientov rozvinuli klinické príznaky AIDS.

Spolu bolo v SR (u občanov SR i u cudzincov) registrovaných od roku 1985 zaznamenaných 610 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti.

Vyšetrovanie anti - HIV protilátok je v Slovenskej republike prístupné každému. Ak vyšetrovaná osoba trvá na anonymnom vyšetrení, je vyšetrená anonymne. Správne nastavená antiretrovírusová liečba oddiaľuje nástup klinických príznakov ochorenia AIDS. Ovplyvňuje vírusovú záťaž organizmu, a tým prispieva k posilňovaniu imunitného systému človeka. Poskytovaním kvalitnej liečby a dodržiavaním účinného liečebného režimu sa riziko prenosu HIV môže znížiť až o 96 %, čo z antivírusovej liečby robí účinný preventívny nástroj. V krajinách, ktoré si môžu dovoliť takúto liečbu aplikovať v širšom meradle sa ukazujú štatisticky významné zmeny v poklese prípadov AIDS, ako aj nových infekcií HIV. I keď sa liečba HIV/AIDS výrazne zlepšila, súčasné liečebné možnosti sú i naďalej obmedzené. Liečbou sa vírus z tela neodstraňuje. Liečba si vyžaduje takú profesionálnu komunikáciu lekára s pacientom, ktorá zahŕňa detailné oboznámenie pacienta s jeho stavom, výsledkami vyšetrení a liečbou, pričom umožňuje pacientovi rozhodovať o svojom zdraví a možnostiach liečby. Viaceré spôsoby liečby majú vedľajšie účinky a vzniká rezistencia vírusu na antiretrovírusové lieky. V Slovenskej republike je liečba ľudí žijúcich s HIV/AIDS

zabezpečená na štyroch pracoviskách: v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach. Správne nastavená liečba je veľmi dôležitá nielen pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS, ale aj v prevencii a v spomalení šírenia infekcie tohto ochorenia. Slovenská republika patrí zatiaľ medzi krajiny s relatívne nízkym počtom ľudí s HIV/AIDS. Počet prípadov HIV/AIDS však stále narastá. Preto je nevyhnutné pokračovať v účinnej prevencii tohto ochorenia. Vzhľadom na stále dospievajúcu novú generáciu je potrebné opakovane vykonávať aktivity spojené so vzdelávaním a výchovou mladých ľudí, aby boli dostatočne informovaní o tom, čo je HIV/AIDS a ako majú chrániť seba a svojich najbližších. HIV má presne definované cesty prenosu a aj preto je v súčasnosti prevencia najdôležitejšou súčasťou boja proti šíreniu HIV. Medzi najvýznamnejšie aktivity v prevencii šírenia infekcie HIV patria cieľené preventívne činnosti, liečba HIV a surveillance zamerané na ohrozené skupiny obyvateľstva. Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 30. septembra 2013 bolo zaznamenaných spolu 49 úmrtí HIV infikovaných osôb (43 mužov, 6 žien). V 41 prípadoch (36 mužov, 5 žien) sa pred úmrtím pacientov rozvinuli klinické príznaky syndrómu získanej imunitnej nedostatočnosti (AIDS), 8 úmrtí (7 mužov, 1 žena) bolo hlásených u HIV infikovaných pacientov, ktorí nevykazovali príznaky AIDS. Zo 49 prípadov úmrtí sa väčšina vyskytla vo vekovej skupine 30-34 ročných osôb (39,7 % zo všetkých prípadov). Najmladší pacient zomrel vo veku 24 rokov, najstarší vo veku 85 rokov. V Európe bolo v roku 2011 hlásených 28 038 prípadov infekcie HIV, čo predstavovalo incidenciu 8,7 na 100 000 obyvateľov. Najviac prípadov sa vyskytlo v Estónsku (incidencia 27,3 na 100 000 obyvateľov), v Lotyšsku (13,4 na 100 000 obyvateľov), Belgicku (10,7 na 100 000 obyvateľov). V roku 2011 bolo zaznamenaných 4 424 prípadov AIDS, čo predstavovalo incidenciu 0,9 na 100 000 obyvateľov. Najviac prípadov AIDS sa vyskytlo v Lotyšsku (4,8 na 100 000 obyvateľov), Portugalsko (2,8 na 100 000 obyvateľov). V okolitých krajinách majú vyššiu incidenciu HIV/AIDS. Alarmujúca situácia je na Ukrajine, kde bolo v roku 2011 zaznamenaných 66 479 nových HIV.

3. Organizácia, riadenie a kontrola NPP HIV/AIDS

Koordinátorom NPP HIV/AIDS v Slovenskej republike je hlavný hygienik Slovenskej republiky, ktorý je zároveň predsedom Národnej komisie pre prevenciu HIV/AIDS. Národná komisia pre prevenciu HIV/AIDS sa riadi vo svojej činnosti štatútom a rokovacím poriadkom. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) koordinuje plnenie úloh a aktivít jednotlivých rezortov a iných organizácií zastúpených v Národnej komisii pre prevenciu HIV/AIDS, vyplývajúcich z NPP HIV/AIDS. Plnenie úloh zabezpečujú členovia Národnej komisie pre prevenciu HIV/AIDS zodpovední za určené rezorty. Komplexná starostlivosť o ľudí s HIV a ľudí žijúcich s AIDS je poskytovaná v zmysle všeobecne platnej legislatívy na úrovni súčasne dostupných poznatkov. Všetky lieky používané v antiretrovírusovej liečbe sú riadne registrované na Štátnom ústave pre kontrolu liečiv v rámci centrálnej registrácie. Zabezpečená je aj kontrola krvi a krvných derivátov.

Súčasťou komplexnej starostlivosti je zisťovanie vírusovej záťaže a podľa potreby aj zisťovanie rezistencie voči aktuálne podávaným antiretrovírusovým liekom. NPP HIV/AIDS je zameraný na celú populáciu Slovenskej republiky s dôrazom na ohrozené skupiny obyvateľstva, najmä na:

- skupiny vo vyššom riziku akvizície infekcie HIV, ako sú muži majúci sex s mužmi, osoby poskytujúce platené sexuálne služby, ľudia, ktorí injekčne užívajú drogy, osoby s prenosnými pohlavnými ochoreniami, ohrozené skupiny z hľadiska etnických, sociálnych, alebo kultúrnych charakteristík,
- osoby v rizikových situáciách, napr. osoby cestujúce do oblastí s vysokým výskytom HIV/AIDS, osoby v nápravných zariadeniach, osoby vo vyššom riziku z dôvodov

profesionálnych alebo zdravotných, osoby pracujúce v zdravotníctve, príjemcovia krvi, pracovníci erotických, masážnych a tetovacích salónov a pod.

Národná komisia pre prevenciu HIV/AIDS jedenkrát ročne vypracuje a vyhodnotí aktivity v súlade s úlohami NPP HIV/AIDS v Slovenskej republike.

4. Hlavné strategické ciele, úlohy a cesty k ich splneniu

Strategickým cieľom vytýčeným 26. Valným zhromaždením Organizácie spojených národov zostáva do roku 2015 docieľiť obrat v šírení pandémie HIV vo svete. Tento náročný cieľ je potrebné dosiahnuť prostredníctvom národných programov. Prevencia HIV/AIDS v Slovenskej republike je zameraná na nasledovné činnosti:

4.1. Znížiť riziko vzniku a šírenia HIV infekcie

4.1.1 Prevencia sexuálneho prenosu HIV:

- podpora aktivít vedúcich k partnerskej vernosti
- podpora aktivít bezpečnejšieho sexu
- zabezpečenie dostupnosti a používanie mužských a ženských prezervatívov
- zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre osoby s pohlavne prenosnými ochoreniami
- zabezpečenie preventívnych aktivít medzi ľuďmi vo vyššom riziku akvizície infekcie HIV, medzi mladými ľuďmi a ľuďmi v rizikových situáciách
- podpora a zabezpečenie programov zameraných na sexuálne a reprodukčné zdravie
- zabezpečenie dostupného, dobrovoľného, bezplatného a anonymného poradenstva a testovania na HIV protilátky pre všetkých obyvateľov Slovenskej republiky a najmä, ohrozené skupiny obyvateľstva
- poskytovanie možnosti antivírusovej liečby pre osoby žijúce s HIV v sérodiskordantných pároch bez ohľadu na počet CD4 buniek
- poskytovanie finančne a regionálne dostupnej post-expozičnej profylaxie.

4.1.2 Prevencia prenosu HIV krvou

- zabezpečenie zásobovania zdravotníckych zariadení bezpečnou krvou ako aj účelné používanie transfúzných prípravkov a krvných derivátov
- zabezpečenie aseptických podmienok pri invazívnych výkonoch, pri ktorých dochádza k porušeniu anatomickej bariéry, vrátane kozmetických výkonov, tetovania a piercingu
- podpora opatrení smerujúcich k bezpečnejšej aplikácii drogy u osôb, ktoré si aplikujú drogy injekčne
- podpora predaja injekčných striekačiek v lekárnach osobám, ktoré si aplikujú drogy injekčne
- zabezpečenie pravidelného, poradenstva a dobrovoľného testovania HIV protilátok u osôb, ktoré si aplikujú drogy injekčne
- zvýšenie dostupnosti substituenej liečby pre ľudí, ktorí užívajú injekčne drogy

4.1.3. Prevencia vertikálneho prenosu infekcie HIV

- poskytovanie informácií ženám o prevencii HIV infekcie prenášanej perinatálnym spôsobom

- vyšetrenie protilátok proti HIV u tehotných žien
- podpora programov zameraných na reprodukčné a sexuálne zdravie ľudí žijúcich s HIV
- zabezpečenie dostupnej gynekologickej a pôrodnickej zdravotnej starostlivosti,
- zabezpečenie univerzálne dostupnej antivírusovej liečby pre všetky osoby

4.2. Znížiť nežiadúce následky, osobný a sociálny dopad HIV infekcie na jednotlivcov a spoločnosť

4.2.1 Zabezpečiť adekvátnu zdravotnú a sociálnu starostlivosť

- zabezpečenie potrebnej komplexnej zdravotnej starostlivosti vrátane liečby ľudí žijúcich s HIV a s AIDS, najmä zabezpečenie dostupnej stomatologickej, gynekologickej a pôrodnickej zdravotnej starostlivosti, ktoré patria medzi ohrozené skupiny obyvateľstva
- zabezpečenie psychosociálnej, psychologickkej a psychiatrickej starostlivosti pre ľudí žijúcich s HIV, ich partnerov a rodinných príslušníkov, vrátane služieb krízovej intervencie
- zabezpečenie univerzálne dostupnej antivírusovej liečby pre všetky osoby
- zabezpečenie dostupnej komplexnej zdravotnej starostlivosti o osoby s pohlavne prenosnými infekciami
- zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb pre ľudí žijúcich s HIV, vrátane pobytu v krízových centrách

4.2.2. Podporovať akcie a aktivity smerujúce ku zníženiu sociálnych a ekonomických dopadov infekcie HIV/AIDS na spoločnosť

- zvyšovanie informovanosti populácie tak, aby nevznikali diskriminačné postoje spoločnosti resp. tieto obmedzovať
- zvyšovanie informovanosti odbornej verejnosti, najmä zdravotníckych pracovníkov s cieľom zníženia a zamedzenia diskriminácie ľudí žijúcich s HIV
- zabezpečenie, aby sa k HIV/AIDS pristupovalo tak, ako ku každému inému prenosnému ochoreniu a teda aby epidemiológ mohol vykonávať rovnaký prieskum v ohnisku ochorenia, ako pri výskyte iných prenosných ochorení a aby pacient s HIV pozitívou bol povinný spolupracovať s epidemiológom
- osloviť ombudsmana s možnosťou hájenia práv ľudí žijúcich s HIV

5. Aktivity na zabezpečenie úloh NPP HIV/AIDS

5.1. Preventívne aktivity

Pri uplatňovaní preventívnych aktivít je potrebná spolupráca jednotlivých ministerstiev a mimovládnych organizácií v rámci programov prevencie, vzájomnej informovanosti o aktivitách, príprave a pripomienkovaní výučbových a propagačných materiálov a účasti v pracovných skupinách k projektom. Cieľom tejto spolupráce má byť jednotnosť v prezentovaní a podávaní informácií verejnosti so zárukou vzájomného rešpektu jednotlivých skupín obyvateľstva. Preventívne aktivity v Slovenskej republike koordinuje Národná komisia pre prevenciu HIV/AIDS.

Aktivita č. 1

Názov: Programy a kampane prevencie HIV/AIDS (zamerané na širokú verejnosť) vrátane tlačových materiálov v prevencii HIV/AIDS a zvýšenia informovanosti verejnosti prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov v priebehu roka

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a Slovenským Červeným krížom a sieťou jeho územných spolkov, MZ SR prostredníctvom Regionálnych úradov verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) v spolupráci s ambulanciami pre dispenzarizáciu pacientov s infekciou HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže, NRC pre prevenciu HIV/AIDS, centrá pre liečbu drogových závislostí, mimovládne organizácie, Ministerstvo obrany SR

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet preventívnych programov a kampaní a ich ohlasy v masmédiách, evaluácia jednotlivých kampaní, vytvorenie evaluačných správ kampaní a programov s dôrazom na efektivitu týchto opatrení

Aktivita č. 2

Názov: Činnosť liniek pomoci a poradní AIDS

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR a prostredníctvom existujúcich liniek pomoci a poradní AIDS v rámci RÚVZ v Slovenskej republike, v spolupráci s Národným referenčným centrom pre prevenciu HIV/AIDS, mimovládne organizácie

Termín: priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: počet klientov, počet otázok a ich charakter, počet hodín za týždeň, kedy sú linky dostupné

Aktivita č. 3

Názov: Edukačné programy zamerané na mládež, „Hrou proti AIDS“, rovesnícke programy a iné edukačné aktivity

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR odbor epidemiológie a prostredníctvom RÚVZ v Slovenskej republike, Slovenský Červený kríž a sieť jeho územných spolkov, mimovládne organizácie

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ akcií, počet účastníkov, počet propagačných materiálov, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 4

Názov: Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR, MZ SR prostredníctvom RÚVZ v Slovenskej republike, NRC pre prevenciu HIV/AIDS, Slovenský Červený kríž a sieť jeho územných spolkov, mimovládne organizácie

Termín: Priebežne k 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Prehľad akcií, ohlasy v masmédiách (počet mediálnych výstupov)

Aktivita č. 5

Názov: Prevencia HIV/AIDS u obyvateľov marginalizovaných skupín obyvateľstva

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom vybraných RÚVZ v Slovenskej republike, sekretariát splnomocnenca vlády pre riešenie problémov rómskej menšiny a mimovládne organizácie

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a druh akcií, počet účastníkov, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 6

Názov: Zdravotná výchova určená pre mužov majúcich sex s mužmi

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR, NRC pre prevenciu HIV/AIDS v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a druh akcií, počet účastníkov, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 7

Názov: Zdravotná výchova zameraná na sociálnu a zdravotnú prevenciu sexuálne prenosných infekcií a HIV/AIDS u osôb poskytujúcich platené sexuálne služby a u injekčných užívateľov drog

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Správy o počte akcií, počte kontaktovaných, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 8

Názov: Prevencia HIV/AIDS u príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky vysielaných na plnenie úloh mimo územia SR

Zodpovední: Ministerstvo obrany v spolupráci s MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR a NRC pre prevenciu HIV/AIDS

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ akcií, počet účastníkov, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 9

Názov: Prevencia HIV/AIDS v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody a na výkon väzby - zabezpečenie dostupnosti kondómov a poradenstva dobrovoľného testovania na HIV protilátky

Zodpovední: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže a MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR a prostredníctvom RÚVZ v sídlach ktorých sa nachádzajú ústavy na výkon trestu odňatia slobody a ústavy na výkon väzby

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Monitoring zameraný na prevalenciu HIV, HCV, TBC a iné pohlavne prenosné ochorenia u osôb vo výkone väzby a osôb vo výkone trestu odňatia slobody“.

Aktivita č. 10

Názov: Prevencia HIV/AIDS v zariadeniach - záchytných táboroch a azylových zariadeniach - zabezpečenie dostupnosti kondómov a poradenstva v týchto zariadeniach

Zodpovedný: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ akcií, počet účastníkov

Aktivita č. 11

Názov: Zvyšovať ochranu policajtov, hasičov, colníkov, príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a zamestnancov Zboru väzenskej a justičnej stráže, zamestnancov na

hraničných priechodov pri zásahoch v miestach rizika HIV/AIDS formou: - dôraz na používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, edukácia

Zodpovední: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ akcií, počet účastníkov, evaluácia edukačných programov, tvorba evaluačných správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť

Aktivita č. 12

Názov: Koordinačné aktivity Národnej komisie prevencie HIV/AIDS

Zodpovedný: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ činnosti

Aktivita č. 13

Názov: Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v prevencii HIV/AIDS, zamerané na zamedzenie prenosu HIV/AIDS v zdravotníckych zariadeniach a na obmedzenie stigmatizácie a diskriminácie ľudí žijúcich s HIV

Zodpovedný: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ vzdelávacích akcií a počet účastníkov, počet mediálnych výstupov, počet miest, kde sa program realizoval, evaluácia zameraná na zistenie dopadov programu

Aktivita č. 14

Názov: Podpora opatrení smerujúcich k bezpečnejšej aplikácii drogy u osôb, ktoré si aplikujú drogy injekčne

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR, Centrum pre liečbu drogových závislostí a Inštitút drogových závislostí Hraničná ulica, Bratislava a centrá pre liečbu drogových závislostí v Slovenskej republike, mimovládne organizácie

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet zariadení s výmenným programom striekačiek a ihiel ako aj počet osôb zapojených do programov, substitučné programy, monitoring potrieb ľudí injekčne užívajúcich drogy v kontexte substitučnej liečby

Aktivita č. 15

Názov: Celoslovenská školská preventívna kampaň „Červené stužky“

Zodpovední: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci so školami, Kanceláriou SZO na Slovensku, odbornými a mimovládnymi organizáciami.

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet a typ akcií, počet účastníkov, tvorba hodnotiacich správ s dôrazom na ich dopad a účinnosť.

Aktivita č. 16

Názov: Príprava nového odborného usmernenia na zabezpečenie infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR v spolupráci NRC pre prevenciu HIV/AIDS, mimovládne organizácie

Termín: do 31. 12. 2015

Kritériá plnenia: Schválené nové odborné usmernenie vo vestníku MZ SR

Orientačné náklady by predstavovali približne 133 000 Eur ročne.

Aktivita č. 17

Názov: Ochrana ľudských práv u ľudí s HIV/AIDS

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR, mimovládne organizácie

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Vypracovanie informačného materiálu o právach a povinnostiach ľudí žijúcich s HIV/AIDS

5.2. Testovanie, epidemiologická surveillance

Aktivita č. 1

Názov: Laboratórna diagnostika HIV

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR v spolupráci s NRC pre prevenciu HIV/AIDS v spolupráci s laboratóriami, ktoré túto diagnostiku vykonávajú

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počty vyšetrení

Aktivita č. 2

Názov: Epidemiologické vyšetovanie prípadov HIV infekcie a AIDS

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR a prostredníctvom RÚVZ v Slovenskej republike v spolupráci s NRC pre prevenciu HIV/AIDS a s ambulanciami pre dispenzarizáciu a liečbu pacientov s infekciou HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Analýza epidemiologickej situácie v regiónoch a v Slovenskej republike

Aktivita č. 3

Názov: Sledovanie pohlavne prenosných ochorení v dermatovenerologických, gynekologických a urologických zdravotníckych zariadeniach

Zodpovední: MZ SR prostredníctvom ÚVZ SR a prostredníctvom všetkých RÚVZ v Slovenskej republike v spolupráci s dermatovenerologickými, urologickými a gynekologickými zdravotníckymi zariadeniami

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Výskyt pohlavne prenosných ochorení

Aktivita č. 4

Názov: Nízkoprahové testovanie na HIV protilátky pre ohrozené skupiny

Zodpovední: NRC pre prevenciu HIV/AIDS, mimovládne organizácie

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet vyšetrených kontaktov a výsledky

Aktivita č. 5

Názov: Testovanie tehotných žien z rizikových skupín

Zodpovední: Laboratória, ktoré túto diagnostiku vykonávajú v spolupráci s Národným referenčným centrom pre prevenciu HIV/AIDS a gynekologicko – pôrodnickými zdravotníckymi zariadeniami

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Počet vyšetrených tehotných žien v porovnaní s počtom pôrodov a počtom potratov

Orientačné náklady na diagnostiku HIV/AIDS by predstavovali približne 150 000 Eur (len pre Občianske Združenie Odyseus približne 100 000 €) ročne. Náklady na diagnostiku pre Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS sa vyčlenia z rozpočtu Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave.

5.3. Liečba a starostlivosť o osoby s HIV/AIDS

Aktivita č. 1

Názov: Monitorovanie liečby osôb s HIV a osôb s AIDS, vrátane sledovania matiek a ich detí, monitorovanie liečby, sledovanie koinfekcií (napr. TBC, HBV, HCV)

Zodpovední: Ambulancie pre dispenzarizáciu pacientov s infekciou HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach, NRC pre prevenciu HIV/AIDS

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti, zhodnotenie režimov antivírusovej liečby

Aktivita č. 2

Názov: Monitorovanie medikamentózne liečby všetkých pacientov

Zodpovední: NRC pre prevenciu HIV/AIDS v spolupráci s ambulanciami pre dispenzarizáciu a liečbu pacientov s infekciou HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach (vyšetrenie CD4 T lymfocytov a vírusovej záťaže)

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti, zhodnotenie zabezpečenia monitoringu liečby

Aktivita č. 3

Názov: Presadzovať zásadu dostupnosti a bezplatnosti liečby osôb s HIV/AIDS

Zodpovedný: MZ SR

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Dostupná a bezplatná antiretrovírusová terapia pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS

Aktivita č. 4

Názov: Postexpozičná profylaxia profesionálnej nákazy vírusom HIV

Zodpovední: Ambulancie pre dispenzarizáciu a liečbu pacientov žijúcich s HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach v spolupráci s NRC pre prevenciu HIV/AIDS

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Rýchlosť a účinnosť poskytovania zdravotníckej starostlivosti, vydanie odborného usmernenia a vytvorenie systému profylaxie u osôb profesionálne exponovaných

Aktivita č. 5

Názov: Postexpozičná profylaxia nákazy vírusom HIV po znásilnení, po použití ihly, ktorú predtým použila HIV infikovaná osoba a po sexuálnom styku s osobou s HIV infekciou

Zodpovední: Ambulancie pre dispenzarizáciu a liečbu pacientov žijúcich s HIV/AIDS v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Martine a v Košiciach v spolupráci s NRC pre prevenciu HIV/AIDS

Termín: Priebežne do 31. 12. 2016

Kritériá plnenia: Rýchlosť a účinnosť poskytovania zdravotníckej starostlivosti, vydanie odborného usmernenia a vytvorenie systému profylaxie u osôb po znásilnení po použití ihly, ktorú predtým použila HIV infikovaná osoba a po sexuálnom styku s osobou s HIV infekciou

Orientačné náklady na liečbu HIV/AIDS by predstavovali približne 1 160 000 Eur ročne.